

נשירה סמויה של תלמידי תיכון בלמידה מרחוק

המחקר נערך בתום השנה הראשונה שבה מערכת החינוך עברה להוראה מרחוק בעקבות התפרצות נגיף הקורונה והתמקד בתקופה זו. במסגרת המחקר נבחנו הגורמים, סימני הזיהוי, דרכי ההתמודדות והקשיים בהתמודדות עם מקרי נשירה של תלמידי תיכון בהוראה מקוונת.

מחקר זה התבסס על מתודולוגית המחקר האיכותני

כדי ללמוד על התופעה ממקור ראשון מתוך זווית הראיה האישית של מורי התיכון שנאלצו לפגוש ולהתמודד עם מקרים שנגרמו כתוצאה מתופעה זו. ביצענו ראיונות עומק חצי מובנים לכ-13 מורי תיכון ובעלי תפקידים נוספים מ-7 מוסדות שונים מרחבי הארץ, שלימדו במהלך שנה"ל תש"פ באמצעות פלטפורמות להוראה מרחוק.

שאלות המחקר

1 אילו גורמים עלולים להוביל למקרי נשירה של תלמידי תיכון בלמידה מרחוק?

2 אילו סימנים עלולים להעיד על מקרי נשירה של תלמידים הלומדים בהוראה מרחוק וכיצד המורים נוהגים לזהות סימנים אלו?

3 כיצד מורי תיכון המלמדים בהוראה מרחוק נוהגים להתמודד עם סימנים המעידים על מקרי נשירה?

היעדר מיומנויות ללמידה מרחוק

היעדר מוטיבציה פנימית ומחויבות לתהליך הלמידה

תלמידים בסיכון

נוכחות לקויה

דרכי ההתמודדות: בקרה וטיפול מיידי בהיעדרויות ✓

ירידה בהישגים

דרכי ההתמודדות: מתן הקלות והתאמות ע"ב היכרות עם התלמיד ✓
תגבורים פרטניים מעבר לשעות הלימוד ✓

ניתוק התקשורת מצד הלומד

דרכי ההתמודדות: נקיטת פעולות אקטיביות לפתיחת מצלמות בשיעור ✓
הפעלת תקשורת כפויה מצד המורה ✓

מעורבות נמוכה במהלך השיעור המקוון

דרכי ההתמודדות: שמירה על מעורבות הלומדים במהלך השיעור המקוון ✓
התאמות ושינויים באופן העברת תכני הלימוד ✓

מסקנות והשלכות

- גורמי הנשירה שנמצאו מדגישים את חשיבות מתן המעטפת הדרושה לתלמידים בסיכון הלומדים בהוראה מרחוק, שכן תלמידים אלו נמצאים בסיכון גבוהה לנשירה.
- דרכי ההתמודדות שדווחו במחקר זה אינן נבחנו לעומק ויש לבצע בחינה מעמיקה עבור מציאת דרכי ההתמודדות אפקטיביות המתואמת לאינדיקטורים השונים שנמצאו.
- נדרש לבצע חידודים בהנחיות להעברת השיעור מרחוק כך שיכולו לאפשר יצירת אינטראקציה גבוהה יותר בין המורים לתלמידים במהלך השיעור.
- נדרש להעניק למורים ולתלמידים את התמיכה הנדרשת לקיום למידה איכותית באמצעות הקניית מיומנויות וכלים מתאימים.

